

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ ШИРОК ЗАМАХ

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Зад огромното бюро, с изрязани по дъбовите му хълбоци бекаси и гроздове, седеше Семьон Семьонович — шефът на предприятието. Пред него беше застанал домакинът в кавалерийски брич с жълто кожено дъно. Всички домакини, кой знае защо, обичат да гиздят цивилните си телеса с полувоенни одежди, като че ли работата им не е да броят мирно и кротко електрически крушки и да коват медни инвентарни номерца по шкафове и столове, ами да се занимават неуморно с джигитовка и сечене на върбови пръчки.^[1]

— Та така, значи, другарю Кошачи — говореше вдъхновено Семьон Семьонович, — ще вземете съомга или още по-добре лакерда, освен това шунка, салам, сирене и консерви, от по-скъпите.

— Сардела?

— Всеки път все едно и също, другарю Кошачи. Сардела! Защо не предложите пълнени тиквички или свинско с боб? Каучуковият комбинат на последния си банкет ни гости с черен дроб от налим, а вие — сардела! Не сардела, ами омари. Пишете. Двадесет кутии омари.

Домакинът понечи да възрази и даже отвори уста, но не каза нищо и взе да записва.

— Омари — повтори Семьон Семьонович — и пет кила чер хайвер.

— Не е ли много? Миналия път бяха три кила и стигнаха.

— Според вас стигнаха, а... според мене не стигнаха. Аз нали видях.

— Четиридесет рубли кило — изрече тъжно домакинът.

— Е, и какво от това?

— Ами това, че само хайверът ще ни излезе двеста рубли.

— Отдавна искам да ви кажа, другарю Кошачи, че ви липсва замах. Ако ще е банкет, да е банкет. Ордъоври, едно ястие и дори две, после сладолед и плодове.

— Но защо в такива мащаби? — измърмори Кошачи. — Вярно, дума да няма, изпълнихме си месечния план. Какво по-хубаво от това! Но можем да сервираме чай, бира, сандвичи с червен хайвер. Малко ли е? Още повече, че и миналата седмица имяхме банкет по случай петдесетгодишнината на началник-канцеларията.

— И все пак, другарю Кошачи, аз просто не мога да ви разбера. Извинете, но вие страдате от болезнено скъперничество. Това тука да не е бакалница? И ние да не би да сме частници?

Сразен от аргументите, домакинят наведе глава.

— Освен това — продължи Семьон Семьонич, — ще купите ли най-сетне приличен сервиз? Вие сервите вече дявол знае в какво. Някакви разнокалибрени чинии и чаши. Последния път пихме виното с чаени чаши. Вие разбирате ли на какво прилича това?

— Разбирам.

— Е, щом разбирате, влезте в някой комисионен магазин и купете всичко необходимо. Бива ли така!

Много е скъпо от комисионен, Семьон Семьонович. Та ние разполагаме с определен бюджет.

— Аз по-добре от вас зная за бюджета. Ние не сме крадци, не прахосваме държавното имущество и не си носим скришом в къщи в ръкава парчета лакерда. Но защо да се преструваме, че сме бедни? Нашите предприятия не носят загуба. Щом даваме приятелска вечеря, нека бъде истинска вечеря. Трябва да наемем джаз, да поканиме артисти, а не онази тамбовска капела, как ѝ беше името...

— Ансамбъл на лиристите — отговори дрезгаво домакинят.

— Тъй де, изтрябвали са ни тия балалайки. Поканете добър певец — да ни изпее нещо. „Спи, мой принце, заспи...“

— Но такъв артист ще ни смъкне три кожи — възрази плачливо Кошачи.

— Не, вие наистина сте невъзможен! От вас ли ще ги смъкне? И освен това няма да са три, а две. За нашия милионен бюджет това няма никакво значение.

— За артиста трябва да взема такси — измърмори потиснато домакинят.

Семьон Семьонович изглежда внимателно събеседника си и каза натъртено:

— Извинете, другарю Кошачи, но вие сте просто стипца. Най-обикновен пинтия. Ще прощавате, но такъв обобщен тип е даже описан в литературата. Вие сте Плюшкин! Арпагон! Да, да, и моля да не ми възразявате. Имате лошия навик непрекъснато да възразявате. Вие сте Плюшкин и край. Ето на, и заместникът ми се оплаква от вашето безсмислено еснафско скъперничество. Вие и до ден-дневен не сте се наකанили да купите за кабинета му прилични мебели.

— Той има хубави мебели — каза мрачно Кошачи. — Всичко необходимо за работа: шведски столове — шест броя, едно голямо

бюро и още едно — по-малко, гарафа, бронзов пепелник с куче, красиво ново мушамено канапе.

— Мушамено! — изстена Семьон Семьонович. — Още утре да му купите кожени мебели. Чухте ли? Идете в комисионния.

— Семьон Семьонович, кожените струват петнадесет хиляди.

— Пак тези пари. Просто ми е противно да ви слушам. Ние да не би да сме просяци? Трябва да се живее нашироко, другарю Кошачи, със социалистически замах. Ясно ли е?

Вечерта, докато си пиеше чая, Семьон Семьонович слушаше със скучаещ израз съпругата си, която си записваше нещо на едно листче и говореше радостно:

— Хем ще е хубаво, хем евтино. Четири бутилки вино, литър водка, две кутии хамсия, триста грама лакерда и шунка. Освен това ще направя пролетна салата с пресни краставици и ще сваря едно кило кренвирши.

— Здравейте!

— Каза ли нещо?

— Казах: здравейте!

— Нещо не ти харесва? — разтревожи се съпругата.

— Да, някои неща — отговори сухо Семьон Семьонович. — Не ми харесва например това, че всяка краставица струва рубла и петдесет копейки.

— Но за салатата ще отидат само две краставички.

— Да, да, краставички, лакерда, хамсия. Ти знаеш ли колко ще ни струва всичко това?

— Не те разбирам, Семьон. Аз съм именца, ще дойдат гости, ние от две години никого не сме канили, а непрекъснато ходим навсякъде, просто е неудобно.

— Защо да е неудобно?

— Неудобно е, защото е неприлично.

— Е, добре — каза с отпаднал глас Семьон Семьонович. — Дай ми списъка. Та-ака, всичко това го задраскваме. Остава... всъщност нищо не остава. Ами я вземи, Катя, че купи ето какво. Купи, Катя, една бутилка водка и сто и петдесет грама сельодка. И край.

— Не, Семьон, това е невъзможно.

— Напълно е възможно. Всеки ще ти каже, че селъодката е класическо мезе. Даже в литературата го има някъде, чел съм го.

— Семьон, това ще бъде скандал.

— Добре, добре, в такъв случай добави и кутия сардела. Само че не от ленинградската, ами искай тулска. Тя уж е по-евтина, ама е по-хранителна.

— Да не би да сме случайно просяци — развика се съпругата.

— Ние трябва да изграждаме живота си на базата на най-строга икономия и рационално използване на всяка копейка — отвърна натъртено Семьон Семьонович.

— Ти получаваш хиляда рубли на месец. Защо трябва да се преструваме на бедни?

— Катя, аз не съм крадец, нито посягам на държавното и не съм задължен да хранутя със спечеленото с труд и пот цяла тайфа лакоми познати.

— Тю!

— Оставям нападките ти без внимание. Аз си имам бюджет и не мога да излизам извън рамките му. Нямам право — разбираш ли?

— Какъв скъперник! На кого ли се е метнал? — възкликна съпругата и се извърна към стената.

— Ругай ме, ругай ме — каза Семьон Семьонович, — но предупреждавам, че ще провеждам твърда финансова дисциплина. Пък ти си приказвай каквото си щеш.

— Приказвам и ще приказвам! — развика се съпругата. — Коля от цял месец ходи със скъсани обувки.

— Какво общо има тук Коля?

— Общото е, че Коля е наш син.

— Добре де, добре, не викай! Ще му купиме обувки на този пират. С течение на времето. Е, какво още искаш? Хайде, казвай по-бързо. Може би трябва да купиме пиано или арфа?

— Арфа не, но за кухнята ни трябва табуретка.

— Табуретка ли? — изпищя Семьон Семьонович. — Защо табуретка? Само това ли? Защо да не купиме за кухнята кожена мебел? Струва само петнадесет хиляди. Не, Катенка, аз ще сложа ред в тази къща.

И той още дълго обяснява на жена си, че е време да се сложи край на безсмисленото харчене, на пиршествата и на тям подобно

пръскане и пилеене на социалистическата копейка.

Той спа спокойно.

---

[1] Джигитовка — у кавказките планинци сложни упражнения върху препускащ кон. Едно от тях е разсичането на забити върбови пръчки. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.